

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik napokint reggel, tívére hétfőn

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., tél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

LAPTULAJDONOSOK:

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Egyes szám ára 2 fillér.

Tömörülés.

— július 6.

Néhány esztendeje csak, hogy a szocialis eszmék mérhetetlen arányban terjedtek el ebben az országban. Ezekkel az eszmékkel van telítve a levegő, mindenütt jogokat, tisztességes megélhetést követel a munkás. A külföld példája hódít az egész vonalon. A külföld rendezett munkás viszonyainak behozatalát követeli a magyar munkások óriási tömege.

A jelszó ki van adva. Az ujságok telve vannak olyan hírekkel, amelyek azt adják hírül, hogy a munkások jogos követelésük teljesítésére a legjobb fegyverhez, a sztrájkhoz folyamodtak. Ha az ember például a szocial demok rata párt lapját a „Népszavát” olvassa, látja, hogy kevés kivétellel alig van város, falu az országban, a hol a munkások ne fognák a sztrájk fegyverét kezükbe, hogy céljukat elérjék.

Ámde kár nekünk másfelé menni, hogy a sztrájkolókról megtudjunk egyet mást. Itt nálunk Szabadkán is tapasztalhatjuk mindazt, amit másutt. A sztrájkból nekünk is kijutott, hiszen hetek óta harcolnak az asztalos munkások a munkaadókkal.

Erről a sztrájkról sok szó esett már ezen a hasábokon és most nem is az a célunk, hogy erre újból rámutassunk, hanem igenis az, hogy az összetartás mennyire inkább hozza meg a kívánt eredményt, mint bármi más, a melyet a munkaadók és a munkások egymás legyőzésére használnak.

A szabadkai asztalos mesterek a munkások sztrájkjának kitörése után szolidarisak lettek egymással. Tették azt pedig azért, mert így gondolták célra vezetőbbnek a szervezeten viszonyok rendezését. Azt vélték elérni, hogy a vásárló közönségre is hatással lesz, ha a részleges munkássztrájk után esetleg általános bérharc üt ki.

Ennek a szolidaritásnak határozottan meg lett volna a kívánt eredménye, ha az egyik asztalos mester pontosan megtartja azt, amit megfogadott.

Ez a ballépés indította meg a sztrájk

badkai asztalos mestereknek a tömörülésre vonatkozó mozgalmát, mely hogy meddő nem lesz és hogy a más iparágot üző mesterek körében is visszhangra fűg találni, nincs okunk kételkedni.

A szabadkai asztalos mesterek tegnap este népes értekezletet tartottak az ipartestület helyiségében. Ezen értekezleten láttuk igazán megnyilvánulni az önérzetes iparosoknak érdekeik megvédésére irányuló törekvését.

Viharos jelenetekben nem volt hiány, mert akadtak olyanok, a kik az összetartásban rejlő csodás erőt nem ismerik, de általán véve meglehetősen volt az az erős akarat, a mely a munkások elérésére összetömörült.

Az összetartásban van az erő! Ez a külföld iparának a jelszava és az a nagy baj, hogy ezt a jelszót nem írják zászlajukra a hazai iparosok is, hanem más úton módon igyekeznek eredményekre szert tenni.

A szabadkai asztalos mesterek mozgalmát ezért tartjuk mi fontosnak és dicsérendőnek, mert példát mutatnak ott, ahol szükség van közös érdek védelmére. A szabadkai iparosok bizonyára megfogják szívlelni ezt a nemes akciót és a meggyújtott fáklyával levilágítanak majd abba a sötétségbe, a melyben a helyi ipar tesped, fonnyad.

Ez a világosság fog majd lendületet adni az iparnak, ez a világosság fog éltető melegséget adni a helyi iparnak, hogy virágozzék.

Apponyi a hadseregről. A Londonban megjelenő »The Monthly Review« című folyóiratban érdekes közlemény jelent meg Apponyi Albert gróftól, ki 33 oldalas értekezésében a hadsereg kérdésével foglalkozik. Magyarország és Ausztria közti közjogi viszony precíz megállapítása után kimutatja, hogy a multban közös hadsereg soha sem létezett. Az 1715. évi t.-c. később csak annyit mond, hogy magyarokból és idegenekből közös hadsereg szerveztetik. Végül a magyarországi közös intézményekről emlékezik meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól

Budapest, 1904. július hó 5-én.

A szokottnál korábban nyitotta meg ma Percel Dezső elnök az ülést. Az elnöki elő-

terjesztéseket azzal kezdte, hogy Kálosi József és Josipovich Géza hat heti szabadságot kérnek.

Olay Lajos kijelenti, hogy Kálosi Józsefnek nem adja meg a szabadságot.

Nagy zaj támadt erre a jobboldalon, a Olay Lajos a padokat kezdi verni és kiálltja: — Ne zajongjanak, inkább tartsák fenn a határozatképességet.

Elnök: Megint Olay Lajost azért, hogy a padot veri.

Nessi Pál: T. Ház! A magam részéről megadom Kálosi Józsefnek a kért szabadságot.

Elnök: Föl akarja tenni a kérdést, megadja-e a ház a kért szabadságot?

Olay Lajos: Nem vagyunk százan. Kérem állapítsuk meg a határozat képességet. Nagy zaj a jobboldalon.) Önök indítványozták az ötórás ülést, ennélfogva önöknek kötelességük a határozat képességet föntartani.

Elnök: Először felteszem a kérdést, azután állapítjuk meg a határozatképességet. Tehát felteszem a kérdést. Megadja-e a ház a kért szabadságot, igen — vagy sem.

Elnök: Most a határozatképességet állapítjuk meg.

A jegyzők megejtik a megszámlálást.

Elnök: Megállapította, hogy a Ház nem határozatképes, ennélfogva az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után Elnök felteszi a kérdést, megadja-e a ház Kálosinak a szabadságot.

A jobb oldal felemelkedik.

Elnök: Ugy látom, hogy a ház még mindég nem határozatképes.

Nessi Pál: Kérem senki sem vetette fel hogy kételkedik a ház határozatképességében.

Elnök: Minhogy pedig a ház nem határozatképes, a házszabályok értelmében elrendelem a katalógus olvasását.

Szőcs Pál jegyző befejezte a katalógus olvasását.

Elnök: A távol volt képviselőkre nézve holnap teszem meg az előterjesztést.

A ház ezután Kálosi Józsefnek és Josipovich Gézánaak megadta a kért szabadságot, majd a költségvetés tárgyalását folytatták.

Benes László a költségvetés ellen beszélt. Podmaniczky Frigyes bárónak az ülés idejének meghosszabbításáról szóló indítványából azt következteti, hogy a kormánypárt megszavazza a költségvetést, de azt is, hogy a jobboldal belement a vitába, holott nem is vette ki részét belőle. Mindenekelőtt az általános politikai helyzettel foglalkozik. Ilyen kormányhoz nincsen bizalma és ilyen kormánynak nem szavazza meg a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Bakó József: Szintén a költségvetés ellen beszél. A történeti multra pillantott vissza,

amely azt tanúsítja, hogy a magyart megtörni nem lehetett és most sem. Nekünk jogunk van nyelvünkhöz és azért követeljük a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet. Követeljük a magyar szolgálati és vezényleti nyelvet. Követeljük, ha rendre bukna is a 67-es kormányok. Az önálló vámterületet is követeli a Kossuth-párt és küzdeni fog érte a végletekig. Addig amíg a hadseregben magyar vezényszó, magyar lobogó nem lesz, nem szavazza meg a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Szünet után *Vlád Au* él nemzetiségi párti képviselő tartott beszédet a költségvetés ellen, kritizálva és elítélve a kormány nemzetiségi politikáját.

Vlád után *Nessi Pál* emelkedett szólásra és a költségvetést támadva, kibeszélte az ülést.

Ezután elnök a vitát bezárva, annak folytatását holnapra halasztották

TÁVIRATOK.

Burián utja.

Szarajevó, jul. 6. Burián báró közös pénzügyminiszter az erdőségek és az erdőipari telepek megtekintése után Jablanicába és a Ráma völgyön át Bugojnába, Kupreszbe és Szlivnába megy. Tegnap Albori bárónál, a megszállott tartományok országos főnökénél a közös pénzügyminiszter tiszteletére disztribúció volt.

Elhunyt törvényszéki bíró.

Nyiregyháza, jul. 6. Kistatai Virágh-Kálmán királyi törvényszéki bíró 71 éves korában meghalt. Halálát kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

Kitüntetett karmester.

London, jul. 6. A hivatalos lap jelenti hogy Edvárd király *Richter János* drt, a híres karmestert a királyi Viktoria-rend negyedik osztályával tüntette ki.

A spanyol kamara viharos ülése.

Budapest, jul. 6. Madridból, jelentik: A kamara tegnapi ülését élénk esemény szakkította meg, a mit az idézett elő, hogy Maura miniszterelnök azt kívánta, hogy Banon képviselőt adják ki. Romero kamarai elnök kijelentette, hogy e kívánságnak az egész kamara színe előtt ellenszegül, mert Banon nagyon tiszteletreméltó egyéniség. Az elnök erre a többség tiltakozása között berekesztette az ülést.

A tibeti háború.

Budapest, jul. 6. Giangeseből jelentik. A fegyverszünet letelte után ismét megkezdődött a harc avval, hogy a tibetiek sáncait ostromolják.

Óriási tüzek.

Budapest, jul. 6. Londonból jelentik: A Daily Chronicle jelenti Halifaxból tegnapi kelettel: Sidney erdőségében a Cap Breton szigeten több nap óta tűz van, mely ma a város határait is elérte és vihartól szitva egy sűrű lakosságú városrész fölött dúl.

Budapest, jul. 6. Bostonból jelentik: A Boston and Mayne vasut gabonaelevátorát és három áruraktárát tűz pusztította el. A kárt egy millió dollárra becsülik. Az Austrian Allan Line egy gőzöse is tüzet fogott, de sikerült kivontatni. A hajó felső része megsérült. A legénység egy része ijedségében a vízbengrott, miközben hárman a vízbefultak.

A háború.

— Expressz tudósítás. —

Kuroki seregei megszállták és elfoglalták a Montienling szorosost.

Ennek abban leljük a magyarázatát, hogy az orosz hadvezetés attól félt, hogy egy más japán divízió elvághatja az orosz sereg visszavonulási útját. A három nap óta tartó folytonos esőzéstől a föld fel van ázva; a szállítás lehetetlen, de azért az előnyomulás nem szünetel.

Pétevár, jul. 5.

A Novoje Vremja jelenti Liaojangból hogy ott erős szél fu. A hőmérő napfényben 30 fokot mutat. Eső nem esik. Az utak sárosak. A japánok közelednek Liojanghoz. A Vörös Kereszt osztálylyal hátrább vonultak.

Pétevár, jul. 6.

A ma kiadott cári ukáz szerint ez évben a véderőtörvény alapján 447,502 védkötelest soroznak.

Pétevár, jul. 6.

Tevjasev tábornokot kinevezték turkesztáni főkormányzóvá. — A Ruszkij Invalid jelentése szerint a vilnai 7. hadtest parancsnokává Preszkop tábornokot a 42. gyaloghadosztály parancsnokát nevezték ki. Razgonov tábornokot, a 7. hadtest volt parancsnokát kinevezték a 16. Aibetszki-hadtest parancsnokává.

Pétevár, jul. 6.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Liaojangból 5-dikéről: Itt az a híresztelés terjed el, hogy a vladivosztoki hajóhad ma Gensantól ésakra megütközött a japánival. Heves küzdelem volt, mely ránk nézve kedvezően végződött. Oku hadserege visszavonult, nyilván azon szándékkal, hogy Port-Arthurnál tömörüljön. A kincsi állásokat ostromágyukkal erősítik meg Nagoszakiból 2 hadosztálynak a háború színterére való indulását jelentik.

Fölösztatott munkásegylet.

— A földmives önképző kör. —

(*Saját tudósítónktól.*) Még az 1902. esztendőben történt, hogy Szabadkán »Földmivelő Munkások Önképző Köre« cimen egyesület alakult, amelynek alapszabályai szerint az volt a célja, hogy a munkások szellemi életét fejlessze és a társas érintkezést elősegítse. Az egyesület egy ideig pontosan megfelelt a hivatásának. A Damjanich-utcában lévő egyesületi helyiségben esténként összegyűltek a tagok, ahol kényük kedvük szerint szórakóztak, no és hozzátehetjük, politizáltak is.

Az egyesület azonban nem sokára eltért azoktól a céloktól, amelyeket megalakulásakor maga elé tűzött. Nem az önképzés, a munkások szellemi életének fejlesztése talált otthonra az egyesületben, hanem a szocialista tanok leltek pompás tanyára.

Ismeretes, hogy a múlt év nyarán az egész ország figyelme Bács megyére terelődött, ahol a tömeges arató sztrájk miatt a gazdasági munkák hetekig szüneteltek Péter és Pál napja előtt a sztrájk előjelei már mutatkoztak, de nagy szerencse, hogy rendőrségünk kétszeres éberséggel ügyelt ezekre az áldatlan mozgalmakra s ennek köszönhető, hogy az egész vármegye mentes az idén az aratók sztrájkjától.

A szabadkai földmivesek önképző köre nem régiben memorandumot adott be a gazda

körbe, hogy a munkabérek óránként fizettesse nek. A munkaidő pedig reggel 5 órától este 7-ig tartson. A memorandumra természetesen kedvező választ nem kaptak.

Az egyesület Péter és Pál napja előtt népgyűlés tartására kértek engedélyt a rendőrségtől. A népgyűlésnek különféle szocialista elvek hangoztatása és a munkásnép politikai jogainak érvényesítése irányuló tevékenységek megbeszélése lett volna a tárgya.

A rendőrség a népgyűlést nem engedélyezte, a mit csak helyeselni lehet, mert a lelketlen izgatók bizonyára megmértelyezték volna a békés munkások lelkét

A rendőrség a földmives önképző kör működését már régóta figyelemmel kísérte és azt tapasztalta, hogy az egyesület *nagyon is eltért hivatásának útjáról.*

Ez alapon javaslatot tett a város tanácsának az egyet beszüntetésére.

Szabadka város tanácsa ma tartott tanácsülésében foglalkozott ez ügygel és minthogy a rendőrség előterjesztését indokoltnak találta törvényes jogánál fogva ideiglenesen feloszlatta a földmives munkások körét.

Ezen intézkedésről a város jelentést tett Tisza István gróf, belügyminiszternek is.

Palics kiépítése.

A parafakő mint építőanyag.

Az építészetben különösen csekély önsúlyánál fogva célszerű a következő esetekben alkalmazni a parafakövet.

Könnnyű választófalak, melyek bárhol felállíthatók és semmiféle tartó szerkezetet nem igényelnek. Ezek 3.50 m., magasságig 5 cm., ezen túl 6 1/2 cm. vastag lemezekből készülnek oly módon, hogy a lemezeket váltott illesztésekkel helyezik egymás mellé, parafaporral kevert speciális habarccsal megkenve. Ugyanezzel a vakolati anyaggal kenik be az egész falat s ezt az alapvakolatot simítják le rendes mészhabarccsal.

Éppen így készülnek a hangtonpító kettős választófalak 5 cm.-es közzel, a melyek finom parafadarával töltenek ki, tehát összesen 15—16 cm. vastagsággal. A két falat méterenkint az egész magasságban végigfutó parafakőbordákkal merevítik.

Hangtonpító kettős mennyezet előállítására a mennyezet alá 80—80 cm. távolságban könnnyű faszerkezetet függesztenek s erre erősítik fel a lemezeket, amelyek ennél fogva a teherhordó födémtől teljesen különálló egészet alkotnak.

Könnnyűségénél és nagy hőszigetelő képességénél fogva alkalmazni óhajtják rendes épületi falak előállítására vagy burkolására:

1. emelet-ráépítésekben;
2. olyan sürgős építkezések, amelyekről azt követeljük, hogy lehetőleg gyorsabban lakhatók legyenek;
3. fa- vagy vasvázas házak, gyári épületek, munkáslakások, őrbódék előállítására és fa- vagy vasvázas téglafalak burkolására;
4. villák, nyaralók, kisebb lakóházak előállítására, ott, ahol a rendes építő anyag megszerzése, vagy szállítása rendkívül költségekbe kerülhet;
5. tetők alatti padlásteretek célszerű kihasználására.

Mindezen építkezések végrehajtása úgy történik, hogy a rendes fa vagy vasvázat 40 cm. távolságokban fabordázattal kimerevített parafakőlemezekkel kívül belül burkolják és a lemezeket a választófalak módjára erősítik össze. Ilyenkor belül 4 cm.-es, kívül 3 cm.-es emulgitot alkalmaznak; míg ha a vázat féltéglával kifalazzák, elég csak kívül egy 4—5 cm.-es emulgit-burkolás, amelyet enyves gipszhabarccsal illesztnek a falazatra. Megjegyzem azonban, hogy ezek a házak, amelyek tetőtől-talpig parafából készülnek, nézetem szerint a hideg, meleg ellen nagyon biztosí-

tanak, de a betörés ellen — azt hiszem — valamivel kevésbé. Node, mondják, manapság mi biztosíthat ez ellen?

A parafának legnagyobb jelentőséget hőszigetelő képessége kölcsönöz. Emiatt széles körben használják hűtőhelyiségek és hűtőberendezések céljaira, gőzfűtések és egyéb gőzvezetőcsövek, sőt kazánok és tűzszekrények szigetelésére (utóbbira thermalitot), a nedvesség lecsapódása ellen és a vasszerkezetek vagy más építőszerkezetek tűzveszedelem elleni megvédésére.

A parafakő tűzpróbája. Hogy milyen nagymértékben képesek a különböző gyártmányú anyagok az építő szerkezeteket a tűz ellen megvédeni, annak kísérleti megállapítására tűzpróbát szokás végezni. Ezeknek berendezése általában analóg azzal, amelyet hasonló célból a Parafakőgyár r. t. múlt évi október 20-ikán tartott s amelyet az anyag fenti vázlatos ismertetése után a következőkben rövidesen összefoglalni szándékozom.

(Folytatása köv.)

HIREK.

— **Személyi hír.** Wosinszky Mór szegszárdi apátplébános, a közkönyvtárak és muzeumok országos felügyelője ma városunkban időzött és megszemlélte a helybeli közkönyvtár és muzeumot

— **Czorda Bódog halála.** A mai napon már külsőleg is megnyilvánult Szabadka városának gyásza, a melyet legnagyobb fiának elhunytá idézett elő. A városházára és a Nemzeti Kaszinóra már kora reggel kitűzték a gyászlobogót. A város képviselőjében Schmausz Endre főispán, dr. Biró Károly polgármester és id. Frank István ma délután a fővárosba utaztak, hogy résztvegyenek a holnap délután végbemenendő temetésen és koszorút helyezzenek az elhunyt ravatalára. *Fővárosi tudósítónk jelenti:* Czorda Bódogot, a Kuria nyugalmazott másodelnökét ma reggel helyezték ravatalra Széchényi-utca 12. szám alatt lévő lakásának hálósobájában. Az öreg ur fekete díszmagyarban érckoporsóban fekszik. A ravatal előtt a temetést rendező társaság két tisztje állt, Plósz Sándor igazságügy-miniszter az özvegyhez a maga és a vezetése alatt álló minisztérium nevében igen meleghangú részvétiratot intézett. Az igazságügyi szervezet köréből és a társadalom különböző rétegeiből számos részvétiratot kapott az özvegy. Temetése holnap délután 5 órakor lesz. A kerepesi-uti temetőbe fogják az elhunyt jogtudóst örök nyugalomra helyezni. Az öreg honvédek Csatáry Lajos vezetésével testületileg jelennek meg az elhunyt bajtás temetésén.

— **Számonkérőszékek.** Schmausz Endre főispán elnöklete alatt f. hó 9-én reggel Baján, 14-étől kezdődőleg pedig a szabadkai városi hivatalokban számonkérőszék fog tartani.

— **Kinevezés.** Molnár István ujvidéki járásbírói albiró az ujvidéki kir. törvényszékhez bírónak neveztetett ki.

— **Képviselők Amerikában.** Tudvalevő dolog, hogy az interparlamentáris konferencia ezidén Amerikában lesz, Szt. Louisban, ahol nemrég villágkiállítás nyílt meg. Megyénk országgyűlési képviselői közül erre a gyűlésre Amerikába utaznak Piukovich József és Latinovits Géza. Megyénkbeli az Amerikába utazókkal tartanak még Fernbach Bálint és dr. Birvasszky György is.

— **Névmagyarosítás.** Schön Ignác ujvidéki lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel — Surányi-ra változtatta.

— **Templom szentelés Zomborban.** Zomborból írják: Most már véglegesen meg van állapítva az új templom felszentelésének határideje. Ez év augusztus hó 20-án, Szt. István

napján fog megtörténni. A felszentelési szer tartást Császka György kalocsai érsek betegsége folytán Városov Gyula székesfehérvári püspök fogja végezni.

— **Százezer korona selyemgubóért.** Óbecsei levelézőnk írja: Az óbecsei selyemgubó beváltó hivatalnál az idén ismét igen szép eredménnyel foly a selyemgubók beváltása. Sok ezreket kap innen a nép és különösen az a része, amely keresetre ugyis képtelen volna. Óbecsén két hete, hogy folyik a gubó beváltás és ez idő alatt már kifizettek az adóhivatal útján 67,819 koronát. Ezt a szép summa pénzt 2772 termelő kapta és így átlag egyre közel 25 korona jut, amit minden anyagi befektetés ellenében kapott. A beváltás még eltart e hó közepéig és közel 100 ezer koronát kap e címen ez a járás.

— **A tómeisteri állás.** A palicsi halgazdaság vezetésére szervezett tómeisteri állásra tudvalevőleg pályázat lett kiírva, a mely tegnap járt le. A sokaktól megiriglyelt állásra egyetlen egy pályázat, a jelenlegi ideiglenes tómeisteré, Pertich Józsefé érkezett a tanácsához.

— **A júliusi időjárás.** Meteor az e havi időjárásról a következőket jelenti. Eleje, vége csapadékos, mi az aratásra és eséplésre kedvezőtlen, középrésze hoz melegebb, állandóbb időt, mit a kitörések forrósággá is emelhetnek, de a ciklonok ismét mérsékelhetnek a szerint, amint ezek közül az egyik, vagy másik lesz uralomban a napon. Ha egyik szeri érvényesülne s a nap képe foltmentes vagy csak nyugott, változatlan helyzetű tovább uszó foltok lennének azon, akkor a bolygók állásainak jellege érvényesül egészben az időjárásban. Julius csomópontjai: 1—2—3—4—5—6—7—8—10—12—15—19—22—23—27—28—30 ra esnek, amelyeknek tekintélyes száma a július forrósága sorakozik, ami a fürdőzőkre nem lesz kedvező.

— **Halálozás.** Kirity Miklós adai községi tanító a helybeli közkórházban, ahol hosszabb ideig betegen feküdt, meghalt. Hozzá tartozói holttesteit tegnap hazaszállították.

— **Összeesett az oltár előtt.** Leh Mátyás apatini káplán a napokban misézés közben eszméletlenül esett össze az oltár előtt. A templomban ájtatoskodó hívek azonnal hozzá rohantak és megkezdték az élesztési kísérleteket, melyeket siker is követett.

— **Hullaszállítás Kecskemétről.** Özv. Kammerer Józsefné szül. Reich Rozália több év előtt Kecskeméten elhunyt. Hulláját most rokonsága Szabadkára szállította és itt a családi sírboltban eltemették.

— **Rendőri hír.** Az ujvidéki rendőrségtől távirati értesítés érkezett, hogy ott Fábán József kárára Zóna János egy pénztárcát és több ingóságot ellopott.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Petrity János 5 napos, Brecsics K. Tamásné 43 év, Markovics Istvánné 24 év, özv. Vidákovits Lőrincné 73 év, Boros József 5 hónapos, Wittmann Béla 24 év, Sztropák Jakabné 79 éves.

MULATSÁGOK.

— **Hangverseny Palicson.** Országszerte megindult a mozgalom, hogy Dankó Pistának, a nagy magyar dalköltőnek, maradandó emléket emeljen. Vasárnap Palicson rendeznek hangversenyt Dankó szobor javára. A hangversenyen a szegedi szintársulat legjobb erői fognak közreműködni. *Parlagi* Kornélia, *Szántó* Gáspár és *Hetényi* Elemér fogják énekükkel a közönséget mulatni. *Molnár*

László, a Király-színház tagja pedig szavalni fog; azonkívül *Balassa* József fölolvastat fog tartani. A hangverseny ilyenformán nagyon érdekesnek ígérkezik.

— **Felülfizetések.** A szabadkai szabó munkások és munkásnők szakegylete jól sikerült táncmulatságot rendezett a városligetben. A multság anyagiakban is sikerült volt. Felülfizetések a következők: Nyomdászok szakegylete 5 kor., Somoskovits Péter 1 kor., Veroni Pál 1 kor., Karkos József 1.80 fill. Jurits János 1 kor. Kovács Sztrikó N. 80 fillér Szakács Albert 60 fill. A felülfizetésekért köszönetet mond a rendezőség.

EGYLET.

— **Meghívó.** A magyar asztaltársaság f. é. július hó 9-én d. u. 5 órakor az egylet helyiségében I. kör Kolarics ház értekezletet tart, melyre a tagurakat ez uttal tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: A Délmagyarországi Magyar közművelődési egyesület átiratára határozat hozatal.

— **Madách kör.** Már tavaly történt, hogy néhány ember megpendítette azt az eszmét, hogy Szabadkán irodalmi egyesületet kell alapítani, melynek célja különösen a magyar irodalom ismeretének minél nagyobb körben való terjesztése lenne. Az idén az egyetemi polgárok vették kezükbe az ügyet s ha valami akadály közbe nem jön vasárnap az előkészítő ülést is megfogják tartani, amelyen elkészített alapszabályokat aztán a minisztériumhoz terjesztenek fel jóváhagyás végett. Azt hisszük, hogy siker fogja koronázni az ifjak törekvését s az egyesület minél előbb megkezdheti hasznos működését.

TANÜGY.

— **Szerb tanítók gyűlése.** A Szegedtől Tiszáig terjedő Tiszamentén levő szerb iskolák tanítóiból alakult egylet ez évi közgyűlését e nyáron Szegeden fogja megtartani. E közgyűlést előkészítendő Stoisits Dusan elnök zen-tai tanító elnöklete alatt a választmány hétfőn Óbecsén gyűlést tart.

Budapesti gabonatőzsdé.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.

— Julius 6. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	894—	887—88
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	662—	655—56
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	561—	616—17
Teng. jul. 1904.	5 1—	519—20
Tengeri aug.	534—	532—33
Teng. máj. 1905	562—	559—60
Tengeri	—	—
Repce	—	—
repce aug.	102.5—	—

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A szegényház tolvaja.** Krizsán Antal szegényházi ápoló múlt hó 13-án, mialatt szobatársa aludt, ágyából a párna alól kilopta 10 korona 74 fillérnyi készpénzt és a pénzzel elhagyta a szegényházat. A rendőrség a feljelentés folytán letartóztatta és a kir. törvényszék büntető tanácsa ma ítélkezett fölőtte *Szerdahelyi* Sándor elnöklete alatt. — Minthogy vádlott büntetett előéletű, lopás büntetésben lett bűnösnek kimondva és ezért *hat havi börtönre* ítélte. Az ítélet jogerős.

Meglopta a gazdáját. Bosnyák Lajos sőtősegéd május hó 31-én gazdájától, Oszterman Pétertől egy ezüst tula órát, arany láncot és két arany gyűrűt lopott el és aztán megszökött. A mai tárgyaláson csupán azt ismerte el, hogy a tula órát tulajdonította el és mivel a vád többi részére nézve nem voltak bizonyítékok, a törvényszék lopás vétségének megállapításával hat heti fogházra ítélte.

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

A bárgyu tekintetű paraszt roppant megijedt a fegyvertől, savó színű szeméi kidüledtek a fegyver láttára. Vissza fojtott lélegzettel úgy nézte a káplárt, mint eső után a szivárványt szokás.

A vonat egy állomást ért uira. A sürgés forgás ugyanaz, mint Pognebinban. A káplár tenni, venni kiszállott a kocsiból, a hova kis vártatra újabb katona férjek léptek be.

Az állomáson új kocsikat és egy mozdonyt csatoltak a hosszú vonathoz. Mindegyikbe katonákat és fegyvereket helyeztek el.

Csuda szép este következett. A melynek igazán bűbajos varázsát csak azok élvezték, a kik — mint Bartek is — nyitott kocsiban ültek. A vonal mentén falvak, városok tűntek fel.

Kocsikban a katonák élénk társalgást folytattak egymással. Arról folyt a beszéd, hogy meddig fog eltartani a háború. Egy pognebini paraszt, akinek Gwichzala Vojtek volt a neve, Bartek mellett ült megbökte azt könyökével.

— Hallod-e Bartek.

Ez hozzá fordult s kidüledt szemekkel tekintett rá.

— Má' jó régen figyellek s látom, hogy bámulsz a levegőbe, mint a bornyu, melyet vágóhidra visznek. Szegény barátom azt hiszem téged is a vágóhidra visznek.

— Jaj! jaj! ordított Bartek.

— Mond csak komám, nagyon félsz?

— Hogyne félnék.

A táj egyre veresebb lett a lenyugvó nap sugaraitól. Vojtek kidugta kezét a kupé ablakán s a távolba mutatott.

— Látod azt a fényességet. Te hülye tudod mi ez? Ez vér! Vér ami országunkba. Érted te marha s ott a távollan, ahonnan a világosság jön, ott van Franciaország.

— S mikor érünk oda?

— Te hülye! olyan sietős ez neked. Azt mondják, hogy nagyon messze van. De ne félj, a franciák majd elébünk jönnek....

— Bartek gondolkozni kezdett a halottakon, látszott az arcán, hogy erőlködik. Kis vártatra megszólal:

— Vojtek!

— Mi?

— Micsoda nemzet például az a francia?

Vojtek tudása e kérdésnél zátonyra jutott. Annyit tudott hogy franciák... franciák. Valamit hallott ugyan ezekről, de meghatározni logika szabályai szerint nem tudta, legfőleg még annyit tudott, hogy ezek idegen emberek. Érthető kérdőjel volt előtte, hogy mi módon magyarázza meg Barteknek hogy a franciák idegenek. Ezért tehát még egyszer ismételte a kérdést:

— Hát hogy a franciák miféle nemzet?!

— Igen!

Három nemzet volt Vojtek előtt ismeretes: a »lengyelek« a »muszkák« s a »németek.« Tekintve azonban, hogy többféle németeket ismert, így szólt:

— Hát hogy a francia milyen nemzet?!

Hát már hogy is mondjam no? éppen olyan nemzet mint a német, csak hogy rosszabb... Ezek a szavak szöveget ütöttek Vojtek fejébe. Lelkét félelem szállta meg. Értetni semmit sem értett.

— Szóval a németek a németekkel háboruszkodnak.

Vojteket bántotta a dolog, de azért ráhagyta:

— Hát igen tudod, mint mikor a Lissek és Borek marakodik. (Kutya nevek).

Bartek bután röhögött, s néhány pillanatra rá tekintett a »mestere.«

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: BALASSA SÁNDOR.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaralót,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmezei Napló“
kis hirdetési rovatát.

Bácsmezei Napló
ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-utca

Erdélyi D. és Társa
dohány nagytőzsde
Kossuth utca

Tenner B.
dohány-tőzsde és játé-áru
üzletében Kossuth-utca.

Gerber Jakab
dohánytőzsde és esztergályos
üzletében Kossuth u.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében
Radics-utca.

Meznerics József
fűszer és csemege üzletében
honvéd lakotanya mellett

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a
törvényszékek szomszédságában.

Nojések Géza
fűszer és csemege üzletében
Damjanich és Bercesényi utca sarkán.

PALICSON
Menezel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Sz. M.
Lenkei
Levele van a kiadóhivatalban. 190

Bob.
Ígéretét mikor teljesíti.
Választ vár „Annie“ 197.

A. M.
Sürgős levele van a kiadóhivatalban 198

Intelligens.
Üdvözlét küldi Tatrától
mielelőbbi ismeretség
reményében X. Y. 196

Melyik intelligens
ur ember volna hajlandó
egy 33 éves csinos,
fess özvegy asszonyt
álmegismerkedni és támogatni,
az irjon csak egyedül
33 jelige alatt a kiadóhivatalba. 189

2 drb kettős ajtó
jutányo an eladó Cim a kiadóhivatalban. 191.

Egy szép lakóház

7 szobás urt lakással
és hozzávaló mellékhelyiségekkel

Kiadó esetleg örök áron eladó.

Czim a kiadóban.

Szabadbani
és kerti---

tűzijátékok

és
papirlampionok

nagy választékban kaphatók:
Illgenn János
fűszerkereskedőnél a színház mellett.

Ugyanott egy
tanoncz
felvétetik.

Kosztosokat

— kóser koszt — egy tisztességes családnál jutányos áron kapható Ugyanott butorozott szoba is kiadó Cim a kiadóhivatalban. 147

Pénzkölesöut

házakra, telkekre, földbirtokokra, második, harmadik helyre is. Cim a kiadóhivatalban. 117.

Tanoncnak

relvétetik 2 polgárit vagy gymnasiumot végzett fiu egy előkelő szakmához. Cim a kiadóhivatalban. 109.

Olyan

urinó barátságát ki velem Szabadkántar tőzködésom alatt többször Palicsra kirándulást tenne Cim a kiadóba „Tanitónó“ j. alatt. 168.

Palicson

egy két szobás lakás jutányos áron kiadó. Közlebbi czim e lap kiadóhivatalában tudható meg.

Magyar remekírók

teljes sorozata, kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 187.

Shakspiere

sz nművei 6 kötetben jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 188.

Órás tanoncnak

felvétetik egy vagy két fiu, kik 1—2 gymnasiumot végeztek, Czeizler Lipót chronometer órás Szabadkán Kossuth-utca. 123.